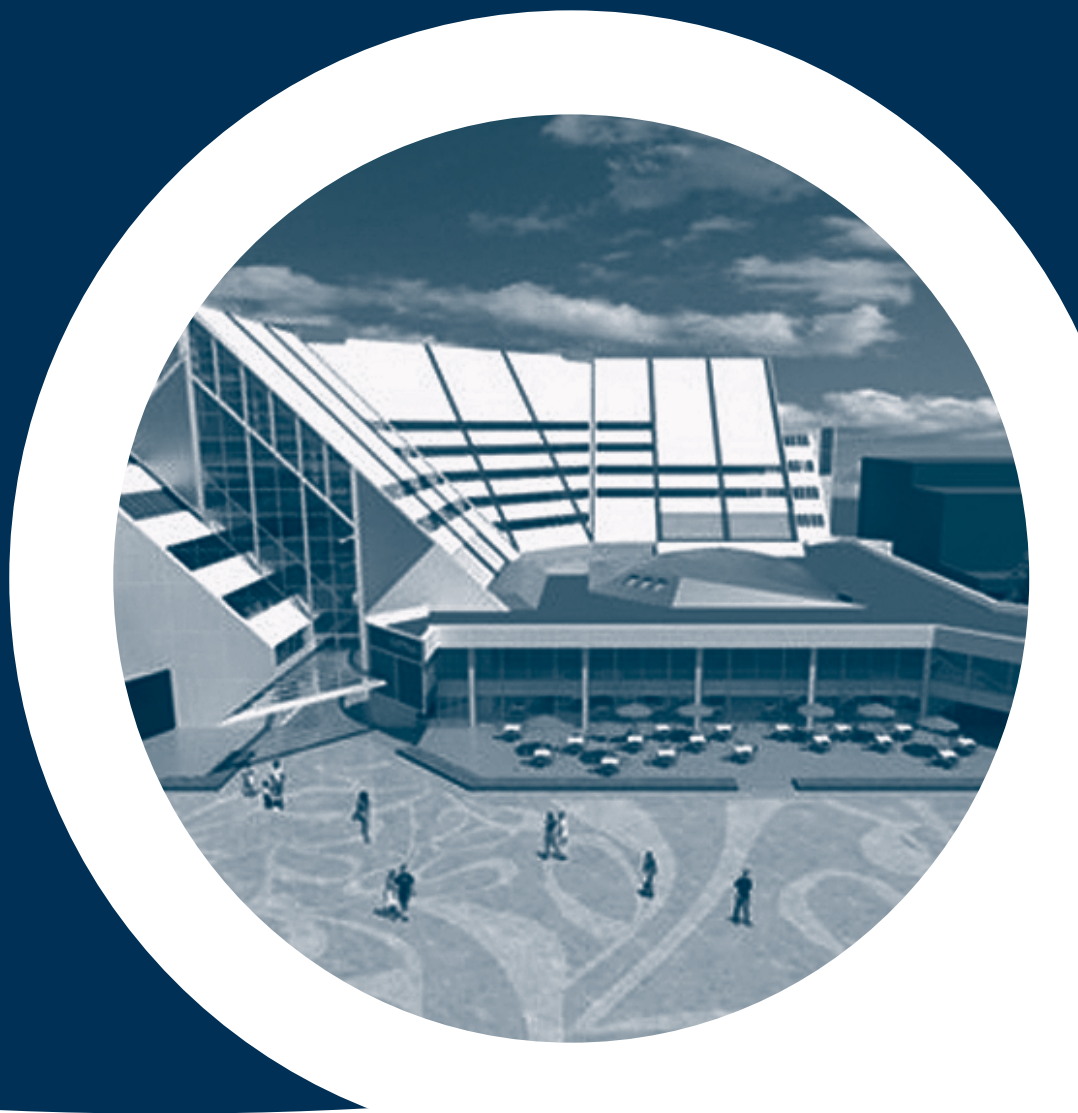

MONITOR SOCIAAL DOMEIN

eerste helft 2017

Inleiding

Voor u ligt de Monitor Sociaal Domein. Hierin staan de belangrijkste cijfers over de verrichtingen binnen het sociaal domein in het eerste half jaar van 2017. De monitor is een vervolg op de monitor die u in het voorjaar van 2017 is toegestuurd, waarin de cijfers over 2016 zijn gepresenteerd.

Om te kunnen voorzien in de informatiebehoefte is de nu voorliggende monitor opgebouwd uit zo recent mogelijk opgevraagde informatie bij de uitvoerende en administratieve partners. Samen met gegevens uit de interne registratiesystemen is dit de basis van de monitor.

De inhoud en volgorde waarin de onderwerpen aan de orde komen is gelijk aan de voorgaande monitor.

Er zijn op meerdere plekken, zoals waarstaatjegemeente.nl en jeugdstatline.cbs.nl cijfers te vinden die betrekking hebben op de beleidsvelden van de decentralisaties. Deze cijfers hebben deels hetzelfde onderwerp als deze monitor.

Uitvoeringsindicatoren

Als eerste worden de inspanningen in beeld gebracht met behulp van de uitvoeringsindicatoren. Om de cijfers te voorzien van context en duiding is er ook een omschrijving gegeven van het verloop, de aandachtspunten, de stand van zaken en, waar mogelijk en relevant is aangegeven hoe de uitvoeringscijfers van nu zich verhouden tot de stand van zaken op 1 januari 2017.

Paragraaf Wmo

Algemeen

Op 1 januari 2015 is de gemeente op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk geworden voor de ondersteuning van inwoners, opdat zij zoveel mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) participeren in de maatschappij. Het kan hierbij gaan om oudere inwoners (met dementie), inwoners met een verstandelijke of fysieke beperking of mensen met GGZ problematiek.

Het centrale uitgangspunt van de Wmo is “dichtbij en integraal”. Er is gekozen voor een vraaggerichte en gebiedsgerichte benadering waarbij de toegang tot de voorzieningen dichtbij de mensen ligt.

Een belangrijk speerpunt is het versterken van de basis. Daarmee willen we bereiken dat inwoners zich zoveel mogelijk zelf kunnen redden en minder zware ondersteuning nodig is. Er wordt daarom extra ingezet op o.m. mantelzorgondersteuning, vrijwilligerswerk in de zorg, vrijwilligersvervoer en laagdrempelige activiteiten in de wijk voor inwoners met dementie e.d.

Er is per stadsdeel een Sociaal wijkteam werkzaam dat in overleg met de cliënt een passend ondersteuningsplan uitwerkt. De Sociaal wijkteams regelen ook de toegang tot de maatwerkvoorzieningen.

De gemeente is bij de decentralisatie o.a. verantwoordelijk geworden voor de maatwerkvoorzieningen ondersteuning thuis en dagbesteding. Hierbij is ervoor gekozen om de algemene regie bij de gemeente te laten en de verantwoording voor de uitvoering bij externe professionals te leggen. Deze professionals hebben daarmee de ruimte en de verantwoordelijkheid om de ondersteuning flexibel in te vullen, aansluitend op de behoeften van de cliënt. Er wordt daarbij gewerkt met de volgende hoofdaannemers:

Hoofdaannemers voor ondersteuning thuis:

- Woonzorg Flevoland : ondersteuning thuis in stadsdelen Noordoost en Noordwest
- Kwintes : ondersteuning thuis in stadsdelen Zuidoost en Zuidwest.

Hoofdaannemers voor dagbesteding:

- Triade : dagbesteding voor mensen met verstandelijke beperking
- Kwintes : dagbesteding voor mensen met GGZ problematiek
- Woonzorg Flevoland : dagbesteding voor ouderen
- Interaktcontour : dagbesteding voor mensen met fysieke beperking/niet aangeboren hersenletsel

De hoofdaannemers werken samen met onderaannemers, zodat er sprake is van een divers aanbod waarmee kan worden aangesloten op de individuele behoeften van de klanten.

De gemeente is al langer verantwoordelijk voor huishoudelijke ondersteuning. De huishoudelijke ondersteuning is ingericht volgens het principe “schoon en leefbaar huis”.

Aandachtspunten

PGB's

Met ingang van 2015 is de regelgeving inzake PGB's aangescherpt. Vanaf 1-1-2015 is er een systeem van trekkingsrecht ingevoerd. Dit betekent dat de klant niet meer zelf een PGB budget ontvangt maar dat de Sociale Verzekeringsbank (SVB) op verzoek van de klant de betalingen aan de aanbieders verricht. Ook zijn er nadere regels gesteld wat betreft het beheer van een PGB.

Vanaf 1-1-2016 zijn alle PGB's in het kader van de Wmo geactualiseerd en voldoen zij aan de nieuwe regels en tarieven voor PGB's. We zien dat het PGB gebruik na de decentralisatie aanzienlijk lager ligt dan in voorgaande jaren. Steeds meer klanten kiezen voor zorg in natura.

Eigen bijdragen

Voor de Wmo maatwerkvoorzieningen wordt een inkomensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd. Deze eigen bijdrage wordt berekend en geïnd door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Er bleken soms problemen te zijn rond de hoogte van de eigen bijdragen voor dagbesteding en ondersteuning thuis. In een aantal situaties moesten klanten veel meer gaan betalen dan zij onder de AWBZ gewend waren. De eigen bijdragen voor deze diensten zijn daarom in 2016 aangepast, zodat dit in grote lijnen aansluit bij hetgeen onder de AWBZ gebruikelijk was. Verder is er voor een bepaalde groep zorgwekkende zorgmijders de mogelijkheid gecreëerd geen eigen bijdrage in rekening te brengen om te voorkomen dat de eigen bijdrage ertoe leidt dat noodzakelijke ondersteuning wordt geweigerd.

Naast deze gemeentelijke aanpassingen heeft de rijksoverheid besloten met ingang van 1-1-2017 de maximale eigen bijdragen voor een aantal gebruikersgroepen aanzienlijk te verlagen.

Uitvoeringsindicatoren Wmo

Toegang/Sociaal wijkteams

Algemene informatie

De Sociaal wijkteams hebben in de eerste helft van 2017 in totaal 1.045 ondersteuningsplannen opgesteld. In 2015 en 2016 waren dit er respectievelijk 1.934 en 1.805. Het aantal ondersteuningsplannen lijkt hiermee redelijk constant te blijven. In onderstaand overzicht is aangegeven hoe deze ondersteuningsplannen over de stadsdelen waren verdeeld.

1805 ondersteuningsplannen in 2016

1045 ondersteuningsplannen in eerste helft 2017

Basis/algemeen toegankelijke voorzieningen

Mantelzorg

Mantelzorgondersteuning is voor de Wmo een belangrijke basisvoorziening. Om mantelzorgers een steuntje in de rug te geven verstrekt de gemeente een mantelzorgwaardering (een bedrag van € 180,= contant of € 200,= in de vorm van de Lelypas). In 2015 en 2016 ontvingen respectievelijk 904 en 981 inwoners een mantelzorgwaardering. Eind 2017 worden de mantelzorgwaarderingen over 2017 verstrekt.

Op 1 januari 2017 stonden er 1.235 mantelzorgers geregistreerd bij het Steunpunt Mantelzorg. Op 1 juli 2017 waren dit er, als gevolg van een administratieve opschoonronde, nog 991. De mensen die zijn uitgeschreven hebben aangegeven niet langer behoefte te hebben aan de door Welzijn Lelystad verstrekte informatie, of hebben niet gereageerd op het verzoek of zij hier nog prijs op stelden.

*Aantal geregistreerde mantelzorgers
bij steunpunt mantelzorg*

Maatwerkvoorzieningen Wmo

In totaal maakten er op peildatum 1 juli 2017 4.112 inwoners gebruik van een Wmo maatwerkvoorziening. Op 1 januari 2017 waren dat er 4.012. Er is daarmee sprake van een heel lichte stijging. Veel mensen ontvangen meerdere Wmo-voorzieningen; het aantal verstrekkingen van Wmo-maatwerkvoorzieningen ligt dan ook hoger dan het aantal cliënten.

In onderstaande overzichten is in beeld gebracht hoeveel Wmo maatwerkvoorziening er per 1 juli 2017 in gebruik zijn of zijn ontvangen. Per soort voorziening wordt een beknopte toelichting gegeven. Er wordt in de beschrijving een onderscheid gemaakt tussen fysieke hulpmiddelen (woon-, rol- en vervoersvoorzieningen) en ondersteunende diensten.

Woon-, rol- en vervoersvoorzieningen

Op 1 juli 2017 ontvingen in totaal 2.735 inwoners vanuit de Wmo een woon-, rol- of vervoersvoorziening. Dat is iets meer dan de 2.615 inwoners die op 1 januari 2017 een dergelijke voorziening hadden.

Rolstoelen:

Het aantal verstrekte rolstoelen op 1 juli 2017 is 970, tegen 1.094 op 1 januari 2017. Een aantal mensen heeft meer dan één rolstoel uit de Wmo; in totaal is aan 749 inwoners van Lelystad een of meer rolstoelen verstrekt.

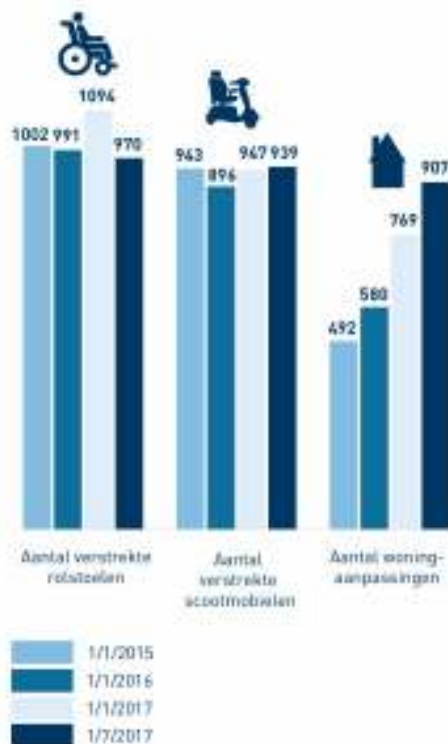
Scootmobielen:

Het aantal inwoners met een scootmobiel vanuit de Wmo is redelijk stabiel; op 1 juli 2017 waren er 939 scootmobielen verstrekt vanuit de Wmo.

Woningaanpassingen:

Op 1 juli 2017 was aan 776 inwoners een woonvoorziening verstrekt, zoals bijvoorbeeld een traplift. In totaal waren er op peildatum 1 juli 2017 907 woningaanpassingen in gebruik. Het aantal neemt toe doordat iedereen met een 'actieve' woningaanpassing wordt meegenomen. Aangezien woningaanpassingen geen einddatum kennen zoals veel andere voorzieningen waartoe beschikt wordt resulteert dit in een periodieke toename.

Aantal verstrekte Wmo voorzieningen 1

Diensten in de Wmo

Op 1 juli 2017 maakten 2.242 inwoners gebruik van huishoudelijke ondersteuning, ondersteuning thuis, dagbesteding en/of kortdurend verblijf, nagenoeg evenveel als op 1 januari 2017.

Huishoudelijke ondersteuning:

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning is licht gedaald. Op 1 juli 2017 kregen 1.397 inwoners huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo. Het aantal inwoners dat huishoudelijke ondersteuning ontving in de vorm van een PGB (143 inwoners) is in dat aantal opgenomen.

Dienstencheques:

In 2015 zijn de dienstencheques ingevoerd. Over 2016 zijn er in totaal 4.337 dienstencheques aangekocht. In de eerste helft van 2017 zijn dit er 2.223. Sinds 1 mei 2017 worden er dienstencheques aangeboden tegen een gereduceerd tarief. De verwachting is dat mede hierdoor het aantal dienstencheques dat in 2017 wordt aangekocht hoger zal liggen dan in 2016

Ondersteuning thuis:

Het aantal mensen dat gebruik maakt van ondersteuning thuis stijgt geleidelijk. Per 1 juli 2017 zijn er 975 inwoners die gebruik maken van ondersteuning thuis. Van die groep ontvangen 832 mensen de ondersteuning thuis via zorg in natura, 141 via een PGB. Het aantal mensen dat ondersteuning thuis ontvangt is ten opzichte van 1 januari 2017 met 80 personen gestegen.

Dagbesteding:

Op 1 juli 2017 maakten 405 inwoners gebruik van deze vorm van ondersteuning. Hiervan ontvingen 8 mensen deze vorm van ondersteuning via een PGB. Het aantal gebruikers van dagbesteding is vanaf 1-1-2016 min of meer gelijk gebleven.

Aantal verstrekte WMO voorzieningen 2

Kortdurend verblijf:

Per 1 juli 2017 waren er 5 inwoners die gebruik maakten van deze maatwerkvoorziening.

Aanvullende ziektekostenverzekering voor minima/chronisch zieken:

In 2014 maakten zo'n 1.600 inwoners gebruik van de gemeentelijke aanvullende ziektekostenverzekering.

Met ingang van 2015 is het gemeentelijk pakket uitgebreid met een aanvullende ziektekostenverzekering waar chronisch zieken veel gebruik van maken. In 2015 zagen we een stijging van het aantal mensen dat gebruik maakt van de aanvullende verzekeringen. In 2016 is dit aantal min of meer gelijk gebleven. Met ingang van 2017 is de aanvullende ziektekostenverzekering aangepast: het pakket is uitgebreid en de premie is verlaagd. Dit heeft geleid tot een aanzienlijk toename van het aantal gebruikers. Per 1 januari 2017 maken in totaal 2.851 inwoners van Lelystad gebruik van deze aanvullende verzekering. Hieronder zijn 716 minderjarigen die zijn meeverzekerd met een van de ouders. Aangezien er slechts 1 moment in het jaar is dat men een verzekering aan kan gaan zijn hier geen halfjaarcijfers van opgenomen.

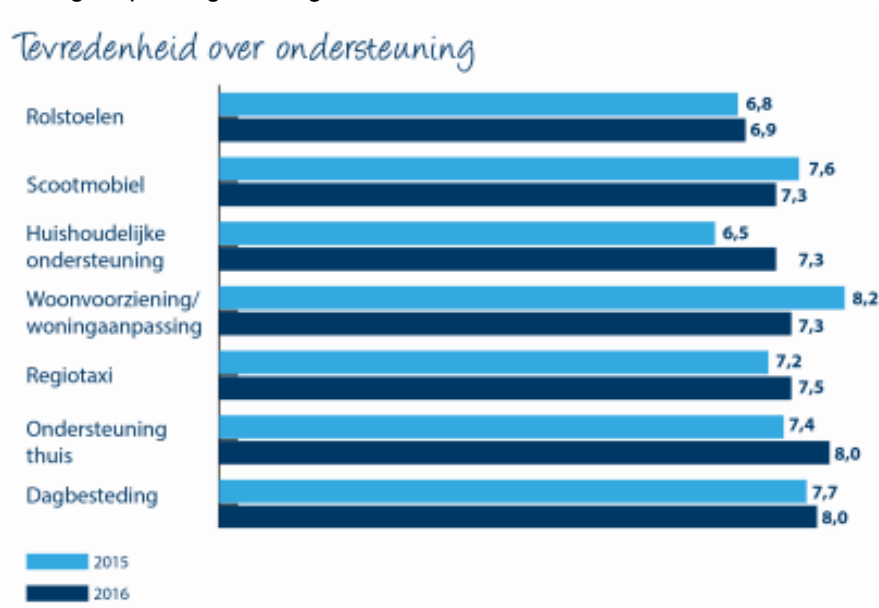

Cliëntervaringsonderzoek Wmo

In 2017 is een cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd onder Wmo cliënten die in 2016 een maatwerkvoorziening hebben ontvangen. Het onderzoek heeft betrekking op de ervaringen die zij in 2016 hebben gehad. De resultaten en vervolgacties zijn opgenomen in het Uitvoeringsplan Wmo 2018. Uit het onderzoek komt onder andere naar voren dat een meerderheid van de respondenten (76%) aangeeft dat de ondersteuning aan de behoeften voldoet.

Tevredenheid over maatwerkvoorzieningen in 2016

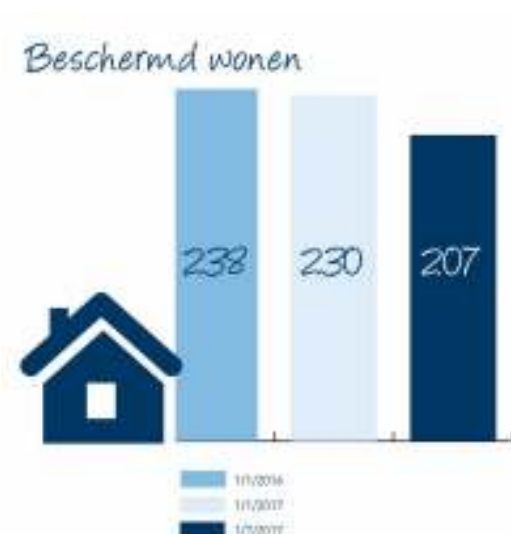
De respondenten gaven de volgende rapportcijfers voor de verschillende maatwerkvoorzieningen. Hierbij valt op dat de beoordeling van huishoudelijke ondersteuning is gestegen en van woningaanpassingen is afgenomen.

Vangnet

Beschermd wonen

Het gaat hier om woonvormen voor mensen met chronische zwaardere GGZ problematiek die niet in staat zijn zich zelfstandig te handhaven in de maatschappij. Beschermd wonen is op grond van de Wmo een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De uitvoering van deze taak ligt bij Almere, die vanuit het rijk is aangewezen als centrumgemeente. Op 1 juli 2017 waren er in Lelystad 207 inwoners in beschermd wonen. Dit aantal ligt iets lager dan in de voorgaande perioden. Dit zijn overigens niet per definitie mensen uit Lelystad. Deze cijfers hebben betrekkingen op het gebruik van de voorzieningen in Lelystad en daar worden mensen uit de hele regio opgevangen. Er zitten dus Lelystedelingen in beschermd wonen in andere regiogemeenten en mensen uit de regio in Lelystad. Het is niet mogelijk om hier onderscheid in te maken.

Maatschappelijke opvang

In Flevoland zijn in totaal 78 plekken voor maatschappelijke opvang waarvan er 33 in Lelystad zijn. Dit zijn 12 plaatsen in de opvang van het Leger des Heils, 2 plaatsen bij Kwintes en 19 plaatsen voor crisisopvang bij Iriszorg. Daarnaast is er 1 plek voor gezinsopvang in Lelystad. Maatschappelijke opvang is een regionale voorziening waar in principe mensen uit de regio worden opgevangen. Andersom kunnen Lelystedelingen ook in de gehele regio een opvangplek krijgen.

Veilig Thuis (voorheen Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling):

Met ingang van 2015 is er één regionaal meldpunt voor alle meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. In 2016 zijn er 1.008 meldingen gedaan bij Veilig Thuis vanuit Lelystad. In de eerste helft van 2017 zijn dit er 528. In 417 gevallen waren er ook kinderen bij betrokken als slachtoffer of getuige. Het grootste deel (427 stuks) van de meldingen is via de politie binnen gekomen. Via andere professionals komen er nog 62 meldingen. De overige 39 zijn van particulieren afkomstig. Het aantal uitgebrachte adviezen in de eerste helft van 2017 was 276.

Jeugdhulp

Algemeen

Op 1 januari 2015 is de Jeugdwet in werking getreden en is de gemeente verantwoordelijk geworden voor het geheel van jeugdhulp en de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Kansrijk opgroeien in Lelystad. Dat is de ambitie van de gemeente Lelystad voor elke jeugdige die in Lelystad opgroeit. Ieder kind moet zo gezond en veilig mogelijk kunnen opgroeien, hun talenten ontwikkelen en zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Ouders zijn hiervoor het eerste verantwoordelijk maar als dit niet vanzelf gaat, komt de gemeente in beeld.

Hulp wordt geboden waar nodig; dichtbij het gezin en met professionals die samenwerken rond het kind en het gezin. Daarbij is versterking van het preventieve domein en pedagogische gemeenschap nodig en wordt een andere denk- en handelwijze gevraagd van organisaties en professionals van normaliseren en ontmedicaliseren. De regie wordt zoveel mogelijk bij het gezin gelaten en de begeleiding bij het zoeken naar een oplossing en de eigen kracht staan hierbij centraal.

Het Lelystads jeugdstelsel moet bijdragen aan deze transformatiedoelen. Het nieuwe jeugdstelsel moet ertoe leiden dat nog meer kinderen en gezinnen het op eigen kracht redden en dat minder specialistische jeugdhulp nodig is. Daar waar complexe problemen om meer (specialistische) ondersteuning vragen, moet het stelsel mogelijkheden bieden om snel en op maat zorg te leveren. Het zwaartepunt van het nieuwe stelsel wordt gevormd door de Jeugd en Gezinsteam (JGT's).

Ontwikkelingen

In 2017 ligt de aandacht vooral op het realiseren van de transformatie. De transformatie moet ervoor zorgen, dat er een verschuiving komt van specialistische zorg ver van huis naar meer lichtere zorgvormen dichtbij huis om zo de kortingen op het budget gedeeltelijk te kunnen opvangen. In het Uitvoeringsplan Jeugdhulp 2017 zijn de transformatiedoelstellingen en de bijbehorende activiteiten die we willen realiseren benoemd en deze zijn financieel vertaald in de richtinggevende begroting jeugdhulp 2017.

Jeugd en Gezinsteam

Per 1 januari 2015 zijn vier JGT's van start gegaan, elk verbonden aan een stadsdeel. De gemeente Lelystad heeft met de deelnemende partijen aan het JGT sinds 2015 een samenwerkingsovereenkomst ten behoeve van de jeugdhulpverlening in de gemeente en de samenwerking in het JGT. Deze samenwerkingsovereenkomst is geëindigd op 31 december 2016. Voor 2017 is de samenwerking in het JGT voortgezet en is een aangepaste samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Twee nieuwe partijen (MEE IJsseloevers en Welzijn Lelystad) zijn bij deze samenwerking aangesloten. Deze instellingen zijn door de samenvoeging van de preventieve activiteiten van het CJG (zoals bijvoorbeeld gezinsadviseur, schoolmaatschappelijk werk, jeugdpreventiewerk, CJG-consulent) en de ambulante hulp van het JGT onderdeel geworden van het JGT nieuwe stijl. Het JGT wordt hierdoor vrij toegankelijk. Expertise kan op maat toegevoegd worden en er kan slim samengewerkt worden.

Specialistische jeugdhulp

De JGT's verlenen zoveel mogelijk zelf ambulante (jeugd)hulp. Specialistische hulp en gedwongen maatregelen worden ingezet als voorliggende ondersteuning niet voldoende is. De aansluiting bij het JGT blijft bij de inzet van specialistische jeugdhulp behouden voor het arrangeren van samenhangende ondersteuning en afschalen naar lichtere zorgvormen zodra mogelijk.

Voor zeer specialistische jeugdhulp heeft de VNG voor 3 jaar landelijke inkoopafspraken gemaakt zodat het aanbod van deze specialistische voorzieningen gehandhaafd blijft. Dit is geregeld in een Landelijk Transitiearrangement (LTA). Gemeenten rekenen naar gebruik af.

Een ander deel van specialistische jeugdhulp wordt regionaal ingekocht/gesubsidieerd. De regionale samenwerking is geformaliseerd in een Centrumregeling. Op grond van de Centrumregeling is Almere aangewezen als Aankoopcentrale. Zij heeft namens de regio regionale jeugdhulp ingekocht / gesubsidieerd. Het gaat hierbij om de volgende zes inkooppakketten: Veilig Thuis, Pleegzorg, Residentiële jeugdhulp, Jeugdbescherming en jeugdreclassering, Jeugd GGZ en Jeugdzorg plus. Voor 2017 zijn de afspraken uit 2016 verlengd. Een belangrijk speerpunt in 2017 was het programma Zorglandschap Jeugd Flevoland. De Flevolandse gemeenten zijn samen met jeugdhulpaanbieders dit programma gestart om de komende jaren gezamenlijk een duurzaam zorglandschap jeugd te ontwikkelen.

Ook lokaal kopen wij specialistische jeugdhulp in. Dit zijn dagbehandeling, dagbesteding, persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf. De overeenkomsten uit 2015 zijn verlengd voor 2016 en 2017. Ook hebben 11 nieuwe aanbieders een overeenkomst gekregen voor 2017.

Aandachtspunt

Afnemende rijksbijdrage Jeugdwet

Met het decentraliseren van de Jeugdhulp heeft het Rijk een oplopende bezuiniging ingeboekt, die in de jaren 2015 - 2020 voor gemeenten zichtbaar wordt in de vorm van een afnemende rijksbijdrage. Daarnaast vindt de verdeling van deze beschikbare rijksmiddelen met ingang van 2016 niet langer plaats op basis van historisch gereconstrueerde kostenniveaus, maar worden de middelen verdeeld op basis van objectief bepaalde maatstaven (zoals het aantal jeugdigen, bijstandsuitkeringen, eenoudergezinnen, etc.). Deze herverdeling van middelen zorgt ervoor dat Lelystad geconfronteerd wordt met een forse aanvullende bezuinigingstaakstelling, die in de aankomende jaren verder oploopt. In vergelijking met 2015 is de rijksbijdrage in 2017 met zo'n € 2,1 miljoen naar beneden toe bijgesteld. Vooral nog is de verwachting dat we niet binnen de beschikbare rijksbijdrage zullen blijven. De afbouw van de rijksbijdrage gaat een stuk sneller dan met de transformatie kan worden opgevangen. Dit brengt de noodzaak met zich mee om te blijven inzetten op de transformatie en te investeren in preventieve voorzieningen in de basis die zelfredzaamheid en het netwerk rondom gezinnen versterken.

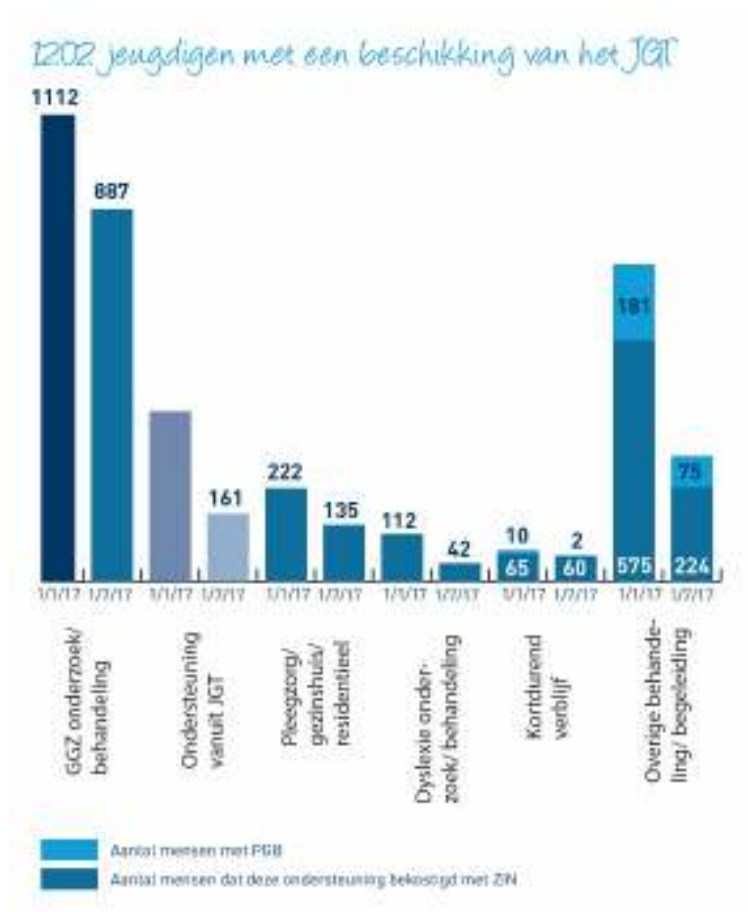
Uitvoeringsindicatoren jeugdhulp

Aantal beschikkingen jeugdhulp

2016 was het eerste jaar dat iedereen die jeugdzorg ontvangt een indicatie van het JGT heeft gekregen. Dit komt voort uit het aflopen van de zorg continuïteit per 1 januari 2016 vanuit de Jeugdwet, waardoor alle jongeren die jeugdhulp ontvangen werkelijk een beschikking nodig hadden vanuit het JGT om hun beroep op jeugdhulp te behouden.

In de eerste helft van 2017 is er voor 1.202 Lelystadse jongeren een beschikking jeugdhulp afgegeven. Van deze groep hebben 1.124 jeugdigen een ZiN beschikking gekregen en 78 een PGB. Een jongere kan meerdere beschikkingen ontvangen.

Gedeeltelijk worden deze jeugdigen ondersteund door het JGT zelf. Voor 161 jeugdigen is dit het geval. Nog eens 887 jeugdigen maken gebruik van GGZ behandeling of onderzoek.

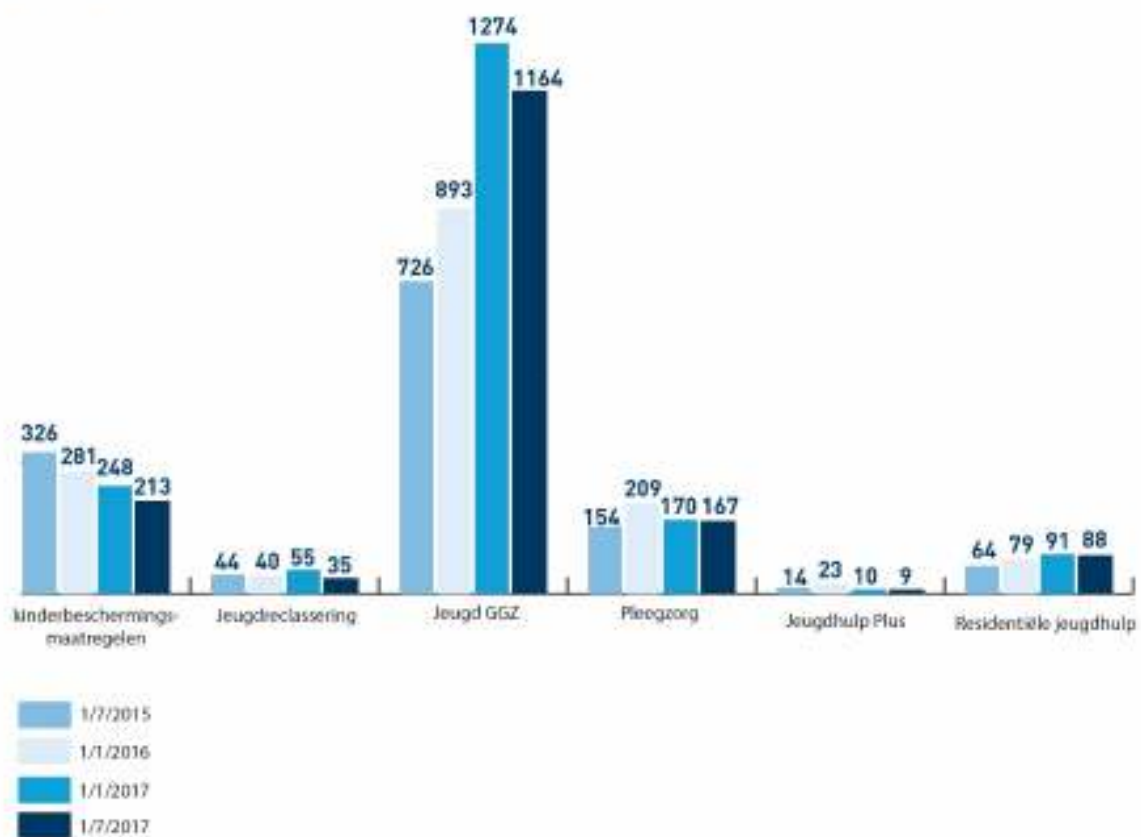

Een persoon kan meerdere vormen van jeugdzorg krijgen. Het totaal van de posten telt dus niet op tot 1202.

Bovenlokale jeugdzorg

Op 1 juli 2017 zijn er in totaal 1607 jeugdigen die bovenlokale ondersteuning hebben. Wanneer we de bovenlokale jeugdzorg bekijken is te zien dat het hier in de meeste gevallen om jeugd GGZ gaat. 1164 jeugdigen ontvangen deze vorm van ondersteuning. Voor 213 jeugdigen is er een kinderschermingsmaatregel getroffen en 167 zitten in pleegzorg.

Jeugdhulp

Stand van zaken Participatiewet

In het voorstel Beschut Werken dat kortgeleden door het college met de raad is besproken, staat aangegeven dat in de loop van 2018 verhelderende besluitvorming op de verdere implementatie van beschut werkplekken wordt verwacht. Op grond daarvan heeft het college besloten om beschut werkplekken in de komende twee jaar op een voorlopige basis in te vullen. Daarmee is voldoende tijd gecreëerd om nadere besluitvorming op dit thema af te wachten.

Uitgaande van het Regeerakkoord wordt op de banenafpraak onverminderd doorgezet en zelfs is het zo dat de ambitie voor beschut werken wordt bijgesteld van 30.000 plekken nieuwe stijl naar 50.000. Om de kosten hiervoor te dekken wordt overgestapt van loonkostensubsidie naar loondispensatie. De gevolgen hiervan zijn voor onder meer de kandidaten beschut werken dat zij onder het minimumloon terecht kunnen/zullen komen.

Interessant is in dit licht het gelijktijdig voornemen van het kabinet om het financieel resultaat voor de bijstandsgerechtigde, die weer aan de slag gaat, onder de loep te nemen. De klassieke armoedeval die nog steeds een belangrijke belemmerende rol speelt in het motiveren van klanten met een uitkering om aan de slag te gaan, wordt daarmee terecht opnieuw op de agenda gezet.

Daarmee wordt een spanning gecreëerd tussen enerzijds het voornemen van het kabinet om werken financieel aantrekkelijk te maken voor ook de doelgroepen met een beperking, en anderzijds de inzet van een instrument (loondispensatie) dat juist de kans op het bereiken van het wettelijk minimumloon voor deze kwetsbare doelgroep wegneemt.

Het kabinet benadrukt het belang van een 'moderne' arbeidsmarkt en verstaat daaronder een arbeidsmarkt die toenemende flexibiliteit in de arbeidscontracten verenigt met een bescherming van de werknemer tegen loondrukkende constructies (pay-roll en dergelijke). Opvallend is dat het kabinet hier de kans laat liggen om de verbinding te leggen tussen moderne en inclusieve arbeidsmarkt, waarmee het begrip 'werken met een beperking' toch weer de nadruk lijkt te leggen op de beperking eerder dan de productiviteit van de potentiële werknemer.

Overig

In antwoord op de vraag vanuit de raad hoe het college om wil gaan met de financiële en inhoudelijke gevolgen van het overheidsbeleid ter zake de krimp van de WSW en de afbouw van re-integratiebudgetten, is een businessplan opgesteld voor een Social Firm. Dit scenario beoogt de risico's van de nieuwe wetgeving voor de gemeente(n) zoveel als mogelijk te neutraliseren door de introductie van een aantal nieuwe uitvoeringsmaatregelen en beleidsuitgangspunten.

Enkele van de belangrijkste elementen in dit scenario zijn a) opschaling vanuit lokaal naar regionaal; b) het uitbouwen van een sterk werkgeversnetwerk dat in toenemende mate mede sturend is op de re-integratieactiviteiten in de regio; c) het verleggen van de primaire doelstelling binnen re-integratie van arbeidsbeperking naar arbeidsproductiviteit; d) het integraal meenemen van het product beschut werken binnen de netwerk oplossing van de social firm. Het businessplan wordt eind dit jaar ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur van de GR IJsselmeergroep.

In nauwe samenwerking met het Werkbedrijf Lelystad BV wordt doorontwikkeld op de re-integratieproducten voor de nieuwe doelgroepen, dat wil zeggen naast de groep van 50-100% arbeidscapaciteit nu ook de groep van 1-50%. Het zogenaamde voorportaal (fase 1) waarin samen met de meest kwetsbare klanten langs de methodische aanpak Werkstap gekeken wordt wat de mogelijkheden zijn om door te stromen naar (vormen van) werk, is gerealiseerd en operationeel. In deze fase wordt vooral ingestoken op analyse van en aanvulling op de eerder verworven competenties van elke kandidaat (EVC's). Nu beschut werken een wettelijke verplichting kent en naar de ambities van het

Regeerakkoord zelfs uitgebreid zal worden naar 50.000 plekken zal het voorportaal een nog belangrijkere rol gaan spelen in de doorstroom-filosofie van het WBL.

Ter ondersteuning van de totstandkoming van de inclusieve arbeidsmarkt is en wordt actief geworven onder de werkgevers, om deel te nemen aan het Lelystad Akkoord. Dit akkoord is de paraplu waaronder de werkgevers de doelen en ambities zichtbaar maken ten aanzien van de lokale arbeidsmarkt. Dit laatste natuurlijk in aansluiting op de regionale doelen zoals die door het regionaal werkbedrijf zijn aangereikt. Aangezien het Akkoord een belangrijke motor is onder de totstandkoming van de inclusieve arbeidsmarkt zal de wervingscampagne ook in 2018 worden voortgezet.

Uitvoeringsindicatoren participatiewet

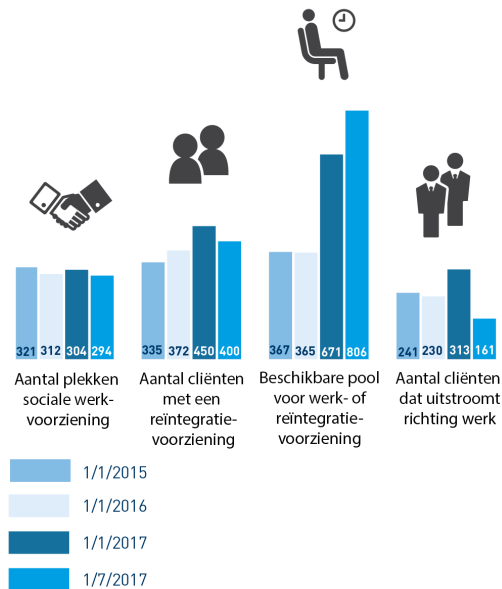
In de eerste helft van 2017 is het aantal wwb-ers toegenomen met 39 tot een totaal van 2465. Ook landelijk zien we een toename, maar deze toename is wel iets kleiner dan in Lelystad.

De invulling van het arbeidsvolumebeheer – het verzilveren van de arbeidsproductiviteit van bijstandsklanten op tijdelijke banen – heeft in 2017 een bescheiden start gekend. Het gaat vooralsnog over kleine vergoedingen die worden betaald voor werkervaringstrajecten. Het WBL is naarstig op zoek naar een uitzendorganisatie op de private markt waarmee een strategisch partnerschap kan worden aangegaan om verder invulling te geven aan deze ambitie. Met een aantal organisaties zijn gesprekken gevoerd en het WBL verwacht in 2018 tot een joint venture te komen voor een eerste pilotfase.

Sociale werkvoorziening en re-integratie

Het aantal plekken in de sociale werkvoorziening is sinds januari 2016 stabiel gebleven. Er zijn nu 294 mensen die hier gebruik van maken, wat neerkomt op 252,6 fte. Hiermee is er weer een afname van 50 personen sinds 1 juli 2017.

Sociale werkvoorziening en re-integratievoorziening

Daarnaast is ook de pool van uitkeringsgerechtigden die staan ingeschreven bij het WBL met 135 mensen toegenomen. Dit komt met name door de extra inspanningen van het Werkbedrijf Lelystad in de analyse en selectie op het klantenbestand. Het aantal cliënten dat uitstroomt naar werk is 161. De hoeveelheid uitstroom die in 2016 te zien was lijkt hiermee ook in 2017 gerealiseerd te worden. Het totale aantal cliënten in de sociale werkvoorziening en re-integratietrajecten (incl. ingeschrevenen bij het WBL) is als gevolg hiervan ten opzichte van 1 januari 2017 toegenomen van 1433 naar 1500.

Schuldhelpverlening

Op 1 juli 2017 waren er in Lelystad 609 mensen met een schuldhelpverleningstraject. Gedurende het eerste half jaar van 2017 stroomden er 406 mensen in, en werden 483 trajecten beëindigd. De instroom is hiermee 100 hoger dan in de eerste helft van 2016. De uitstroom is in deze periode zelfs met 200 toegenomen. In de loop van 2015 zagen we al dat de wachttijden in de schuldhelpverlening sterk afnamen; inmiddels zijn deze minimaal. Wettelijk is geregeld dat na aanmelding iemand binnen vier weken een intake voor een schuldhelpverleningstraject moet hebben gekregen. Bij zowel MDF als IDO wordt hieraan in alle gevallen ruimschoots voldaan. Meestal vindt de intake binnen twee weken plaats. De start van het traject, na de intake, is inmiddels in de meeste gevallen direct.

Aantal trajecten schuldhelpverlening
per 1 juli 2017

Bezwaren

Voor het omgaan met bezwaren was 2015 een piekjaar. Er zijn in 2015 in totaal 550 bezwaren ingediend die betrekking hebben op de verrichtingen binnen de drie decentralisaties. In 2016 waren dat er 429. In de eerste helft van 2017 lijkt de afname door te zetten en zijn er 178 bezwaren binnen gekomen.

Het aantal bezwaren met betrekking tot de participatiewet is aanzienlijk afgenomen in vergelijking met het eerste half jaar van 2016. In de eerste helft van 2017 werden er 159 bezwaren ingediend, 89% van het totaal aan ingekomen bezwaren. In de eerste helft van 2016 waren er 40 bezwaren meer.

Bezwaren in de eerste helft van 2017

	Aantal ingediende bezwaren	Aantal ingetrokken bezwaren	Aantal bezwaren niet ontvankelijk	Aantal bezwaren ongegrond	Aantal bezwaren gegrond
Participatiewet	159	54	21	89	16
Jeugdwet	5	8	0	0	2
Wmo	14	16	1	0	0

In dezelfde periode zijn er voor de Wmo 14 bezwaren binnengekomen. Dit komt overeen met de eerste helft van 2016 toen er 15 bezwaren zijn ontvangen. In de eerste helft van 2017 zijn er ook 16 bezwaren ingetrokken en één niet ontvankelijk verklaard.

Daarnaast zijn er 5 bezwaren binnengekomen die betrekking hadden op de jeugdwet, wat veel minder is dan in dezelfde periode in 2016. Toen kwamen er 13 bezwaren binnen. Ook zijn er in de eerste helft van 2017 acht bezwaren ingetrokken, en twee gegrond verklaard.

Van de ingetrokken bezwaren zijn er 62 ingetrokken na de inzet van informele mediation door de vakafdeling. De meer formele mediation middels een mediator heeft in de eerste helft van 2017 niet tot ingetrokken bezwaren geleid.

Maatschappelijke effecten

Met de uitvoeringsindicatoren wordt rechtstreeks zichtbaar gemaakt wat de directe gevolgen zijn van het nieuwe beleid. Voor de maatschappelijke effecten ligt dat complexer. Bij de start van de monitor kan weliswaar gebruik gemaakt worden van de uitvoeringsindicatoren, aangezien die – uiteraard met het nodige voorbehoud - op bepaalde onderwerpen geïnterpreteerd kunnen worden om meerjaren effecten af te leiden. (Zo leveren stijgende uitstroomcijfers en afnemende instroomcijfers onder de Participatiewet op zichzelf geen overtuigend bewijs van een herstellende arbeidsmarkt, maar mogen ze wel degelijk gezien worden als een belangrijke indicatie voor dat herstel.)

Voor een meting op de maatschappelijke effecten zijn evenwel naast de uitvoeringsindicatoren vooral ook meerjarige analyses noodzakelijk. Deze analyses berusten veelal op kwantitatieve onderzoeken die afgezet kunnen worden tegen landelijke metingen. Eén en ander impliceert dat de monitor een ‘lerend’ karakter heeft, dat wil zeggen dat met het voortschrijden van de metingen in 2015, 2016 en verder, de component maatschappelijke effecten steeds substantiëler kan worden ingevuld, hetgeen de zeggingskracht van de monitor – zowel op materiële als immateriële verworvenheden (bijvoorbeeld het welbevinden van de burger) – progressief vergroot.

Om de maatschappelijke effecten in beeld te brengen is zoveel mogelijk aangesloten bij de maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen die zijn benoemd in de programmabegroting. Het gaat om de volgende:

- Kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op om zo zelfstandig mogelijk deel te nemen aan het maatschappelijk leven
- Versterken zelfredzaamheid en sociale participatie
- Verhogen arbeidsparticipatie
- Vergroten financiële zelfredzaamheid

Waar nieuwe gegevens beschikbaar zijn, zijn deze toegevoegd en is aan de indicatornaam de aanvangsscore toegevoegd. Op deze wijze is altijd terug te zien of de genoemde aantallen en percentages een verbetering zijn of juist niet.

Maatschappelijk effect	Beleidsdoelstelling	Indicator	peiljaar	meest recente waarde	jaar
1. kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op om zo zelfstandig mogelijk deel te nemen aan het maatschappelijk leven	Onderwijsinfrastructuur die mogelijkheden biedt tot talentontwikkeling in verschillende levensfasen	Aandeel 12 tot 17 jarigen dat Havo/ Vwo volgt	41,1% (2015/2016)	40,9%	2017 / 2018
		Verzuim leerplicht (% van leerplichtigen)	6% (2013/2014)	4,1%	2015 / 2016
		Aandeel vroegtijdig schoolverlaters	3,3% (2013/2014)	2,94%	2015 / 2016
	Kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op, ontwikkelen talenten en participeren.	Aandeel niet schoolgaande jongeren dat werkt (15 - 27 jarige)	77,7% (2013)	80,6%	2016
		Jongeren tot 25 jaar waartegen een proces verbaal is opgemaakt	350 (2013)	270	2014
2. Inwoners doen naar vermogen en vanuit eigen kracht mee aan de samenleving	Versterken zelfredzaamheid en sociale participatie gericht op het meedoen en een bijdrage leveren aan de maatschappij	Schaalscore (1 tot 10) sociale cohesie in de buurten	5,9 (2013)	5,9	2015
		Betrokkenheid bij burens (minimaal wekelijks contact)	37% (2014)	46%	2017
		Schaalscore (3 tot 18) sociale isolatie	15,8 (2014)	16,0	2017
		Score ouderen (70+) en arbeidsongeschikten (70-) op de leefsituatie-index	Ouderen:93 Arbeidsongeschikten: 83 (2014)	Ouderen:92 Arbeidsongeschikten: 86	2017
		Percentage inwoners dat mantelzorger is	25% geeft mantelzorg of heeft mantelzorg gegeven (2014)	18% geeft mantelzorg of heeft mantelzorg gegeven	2017
		Percentage inwoners dat vrijwilligerswerk verricht	49% (2014)	45%	2017
		Percentage inwoners dat vrijwilligerswerk verricht in een zorginstelling	5% (2014)	5%	2017
		Percentage Lelystedelingen dat weet waar ze terecht kunnen als ze behoefte hebben aan informatie, advies, ondersteuning op het gebied van welzijn en zorg	Informatie :86% Advies: 83% Ondersteuning: 79%		2017
		Percentage inwoners (18+) dat de eigen gezondheid als goed beoordeelt	82% (2014)	80%	2017
		Percentage jongeren (18-) dat de eigen gezondheid als goed beoordeelt	76% (2013/2014)	87%	2016/2017
	Percentage Lelystedelingen dat veel overlast ervaart van groepen rondhangende jongeren, dronken mensen of drugshandel	Rondhangende jongeren: 5% Dronken mensen: 2% Drugsgebruik of -handel: 4% (2015)	Rondhangende jongeren: 5% Dronken mensen: 2% Drugsgebruik- of handel: 4%	2015	
	Verhogen arbeidsparticipatie	Niet-werkende werkzoekenden (% van potentiële beroepsbevolking)	8% (2015)	5%	2017
		Aandeel arbeidsongeschikten en wajongers	WAO: 10,2% w.o Wajong: 3,1% Wajong <25 8,1% (2014)	WAO: 10,1% w.o Wajong: 3,1% Wajong <25 8,1%	2015
	Verhogen financiële redzaamheid	Aandeel huishoudens met inkomen boven 120% van het sociaal minimum	87,3% (2012)	86%	2014